

JSC

NR 257

KANONIERKA

Panther

TORPEDOWIEC S 67

MODELE KARTONOWE

1:250

Worby

KANONIERKA S.M.S. Panther

Rozwój kanonierek ma swoją długą historię. Pierwsze okręty zasługujące na tę nazwę pojawiły się w 17. wieku. Były to okręty uzbrojone w cztery do ośmiu dział.

W drugiej połowie 19. wieku pojawiły się pierwsze kanonierki z napędem parowym. Okręty te były przeznaczone do pływania po wodach przybrzeżnych i rzekach, a walczyć miały z małymi jednostkami wojennymi.

Do zadań kanonierek należało „pokazywanie bandery wojennej” na wodach kolonii, w tak zwanych „obszarach chronionych”. Przykładowo kanonierka „Iltis” pełniąc służbę kolonialną brała udział w tłumieniu powstania „bokserów” i ostrzale fortu Taku.

Kanonierki także stawiały pola minowe, ochraniały własną żeglugę handlową i prowadziły dozór wód terytorialnych.

Projektowanie kanonierek typu „Iltis” rozpoczęto w 1898 roku. Należącą do tego typu kanonierkę „Panther” zbudowano w latach 1900-1902 w gdańskiej stoczni cesarskiej za 1,675 miliona marek. Drewniany kadłub pokryty został blachą miedzianą.

Dane techniczne kanonierki PANTHER:

wodowanie	01-04-1901
wejście do służby	15-03-1902
długość	66,90 m
szerokość	9,70 m
zanurzenie	3,62 m
załoga	9 oficerów, 121 marynarzy i podoficerów
napęd:	dwie trzycylindrowe maszyny parowe o mocy 1382 kW,
prędkość maks.	13,7 węzła,
zapas paliwa	283 t,
zasięg	308 Mm przy 9 w.
uzbrojenie:	2x105, 6x37, 6xkm.

Po zakończeniu pływania próbnych kanonierkę Panther skierowano na wody amerykańskie. Razem z krążownikiem Vineta brała udział w tłumieniu buntu na Haiti, a potem w blokadzie wybrzeży Wenezueli. Później przeszła na wody północnoamerykańskie.

Od 1907 kanonierka służyła na wodach zachodnioafrykańskich jako okręt reprezentacyjny.

W 1911 Panther z Douali rozpoczęła rejs powrotny do Niemiec, jednak na polecenie z Berlina w dniu 1-07-1911 weszła do Agadiru. Jej obecność spowodowała kryzys polityczny sugerujący chęć Niemiec na przejęcie protektoratu nad Marokiem. Epizod

ten w historii znany jest jako drugi kryzys marokański, a podpisane ostatecznie porozumienie francusko-niemieckie zakończyło incydent przewany „skokiem pantery na Agadir”.

25-07-1911 kanonierka wypłynęła do Niemiec.

Po przeprowadzeniu niezbędnych napraw w stoczni gdańskiej kanonierka służyła jako okręt hydrograficzny.

Wybuch wojny zastał Panther w Kilonii. Odtąd służyła jako okręt strażniczy na wodach Wielkiego Beltu. W połowie 1916 roku kanonierkę uzbrojono w dodatkowe dwa działa 105 mm.

18-12-1918 kanonierkę wycofano ze służby. W nowej Reichsmarine otrzymała nowe zadania do wypełnienia. Po rozbrojeniu przebudowano ją na okręt hydrograficzny. Na jej pokładzie szkolili się załoga późniejszego okrętu Meteor.

15-12-1926 wycofano ją z czynnej służby, a w 1931 skreślono z listy jednostek pływających floty. Złomowano ją w Wilhelmshaven.

Torpedowiec S 67

Torpedowce odgrywały małą rolę w marynarce cesarskiej. Ich znaczenie próbował podnieść dopiero admirał Tirpitz, zmieniając ich funkcje z defensywnych na ofensywne.

Torpedowce S66-S73 zostały zbudowane w elbląskiej stoczni Schichau w latach 1892-94. W 1914 roku S66-S73 przebudowano na szybkie trałowce, usunięto wyrzutnie torpedowe, zmieniono kotły i dodano drugi komin. Jednocześnie zmieniono oznaczenie na T66-T73.

W dniu 13-08-1918 torpedowiec T67 zatonął na morzu Północnym na minie.

Dane techniczne torpedowca S67

wyporność	140/172 t
długość	47,94 m
szerokość	5,42 m
zanurzenie	2,67 m
napęd:	1 kocioł, 1 trzycylindrowa maszyna parowa 1600 kW
prędkość maks.	21,7 w.
zasięg	1700 Mm/12 w.
uzbrojenie:	1x50 mm, 3 wt 450 mm (jedna podwodna na dziobie).
załoga:	24

Günter Plath

OPIS WYKONANIA MODELI

Materiały pomocnicze i narzędzia

Do wykonania modelu potrzebne będą: nożyczki, penseta, nóż z ostrym końcem, żyłtka, metalowa linijka, dobry klej do papieru, patyczki, szpilki krawieckie, farby (plakatowe lub modelarskie).

Poszczególne części należy wycinać starannie po zewnętrznej stronie linii. Najlepiej wycinać elementy w miarę klejenia, gdyż unika się dzięki temu pomyłek. Drobne elementy oraz otwory należy wycinać ulamaną żyłtką lub nożem do tapet (z wysuwającym ostrzem). Linie zagięcia należy lekko naciąć końcem ostrza lub nagnieść końcem igły prowadzonej ukośnie przy metalowej linijce. Części cylindryczne wygodnie jest zginać nawijając na patyczek lub drut o odpowiedniej średnicy. Nie powoduje to zalanania papieru. Modelarze bardziej zaawansowani mogą w trakcie sklejenia malować farbami w odpowiednim kolorze krawędzie wszystkich sklepanych elementów. W znacznym stopniu podniesie to końcowy wygląd modelu.

Opis wykonania PANTHER

1-8 Podstawa kadłuba i usztywnienia wzdłużne. Element 1 wycinamy, części 2, 4, 7, 8 po wycięciu zaznaczonych otworów skleamy w pudełko. Żeberko 3 wklejamy w część 2, a żeberka 5 i 6 w część 4. Wszystkie elementy naklejamy na podstawę (rys. 1).

9-15 Wręgi. Części naklejamy na podstawie i doklejamy do usztywnień wzdłużnych. Na wręgach zaznaczono lewą (L) i prawą (R) burtę.

16 Poziome usztywnienie części rufowej. Element przyklejamy krótszą sklejką do nawisu rufy, a dłuższą do boków części 2. Sklejką poprzeczną przyklejamy element do wręgi 9. Zewnętrzne sklejki elementu odginamy do góry.

17-19 Pokłady. Pokład 17 po wycięciu zaznaczonego otworu naklejamy na usztywnieniu 2 i wręgach rufowej części kadłuba. W podobny sposób naklejamy pokład 18 w części dziobowej. Pokład 19 naklejamy na usztywnieniach 7 i 8 i na wręgach części śródokręcia oraz przyklejamy do sklejek części 17 i 18 tak, by jego część z zaznaczonymi miejscami pod elementy 24 wypadła od strony dziobu.

20, 21 Dziobowa część burt. Po wycięciu zaznaczonych otworów element 21 wklejamy od wewnątrz do burty 20 i burty naklejamy tak, by stopień pokładu w części rufowej przypadł w miejscu wklejenia części 21 w część 20.

22, 23 Rufowa część burt. Elementy 22 naklejamy w części rufowej do sklejek pokładu i podstawy. W miejscu nawisu naklejamy element 23 zaginając go lekko w części dolnej.

24-28 Śródokręcie. Elementy 24 LR po wklejeniu sklejek 25 przyklejamy na części 19 dosuwając je do nadburcia części 20 i stopnia pokładu 18. Od strony dziobu wklejamy element 26, a na nim skleamy razem górny pokład śródokręcia 27. Od strony dziobu do wystającej części 24, krawędzi części 27 i do bocznych części elementu 26 przyklejamy element 28, który tworzy ściany śródokręcia.

29, 30 Zewnętrzne i wewnętrzne wsporniki śródokręcia. Po sklejeniu wycinamy w elementach 29 i 30 zaznaczone otwory i wklejamy pomiędzy wystające części elementu 28 i wewnętrzną część elementu 27. Z zewnątrz wklejamy wsporniki 29, a od strony wewnętrznej wsporniki 30, zgodnie z zaznaczoną burtą (30L i 30R). Sposób sklejenia podaje rys. 2.

31-34 Nawiewniki. Element 31 oklejamy żaluzjami 32, a element 33 żaluzjami 34. Element 31 naklejamy na części 24L, a element 33 na części 24R.

35-40 Pomost bojowy. Element 35 oklejamy paskiem 36. Od strony dziobu przyklejamy element 37, a od góry okap 38. Na części 36 przyklejamy sklepany element 39 oklejony barierką 40. Gotowe stanowisko naklejamy na części 27.

41-43 Barierki śródokręcia. Barierkami 41 oklejamy boczne, zewnętrzne krawędzie elementu 27, a barierkami 42 krawędzie wewnętrzne. Barierką 43 oklejamy poprzeczną krawędź w części środkowej.

44-46 Zewnętrzny pokład dziobowy. Po wycięciu zaznaczonych otworów części zewnętrzne elementu 44 nacinamy i zaginamy je półokrągło. Przy krawędziach zewnętrznych przyklejamy od wewnątrz paski 45, a w oznaczonym miejscu żeberko 46. Gotowy element naklejamy na części 18.

47-51 Podstawy kominów i nadbudówki śródkręcia. Podstawy kominów 47 naklejamy na części 19. Świetlik 49 skleamy, z góry naklejamy zagięty element 50 i świetlik naklejamy na części 19 tak by miejsca pod wsporniki pomostu kompasu 60 wypadły od strony rufy. Podstawę pomostu kompasu 51 naklejamy na części 19.

52-53 Nadbudówki części rufowej. Elementy 52 LR przyklejamy na części 19 doklejając je do stopnia części 17 i do nadburcia części 21. Element 53 naklejamy na części 19 i 17 dosuwając go do części 52R.

54, 55 Zejściówki. Zejściówkę rufową 54 naklejamy na części 17 tak by ścianka ukośna była skierowana ku rufie, a zejściówkę dziobową 55 na części 44 tak by jego ścianka ukośna była skierowana ku dziobowi.

56 Wewnętrzna strona nadburcia w części śródkręcia. Elementy przyklejamy od wewnątrz do części 21.

57-59 Pomost komunikacyjny śródkręcia. Podstawę pomostu 57 skleamy, od zewnątrz przyklejamy barierkę 58, a od wewnątrz barierkę 59. Pomost naklejamy prostokątną częścią rufową po wewnętrznej stronie części 52L, a w części dziobowej do wewnętrznej krawędzi części 24L.

60-62 Stanowisko kompasowe. Podstawę 60 skleamy i naklejamy na niej półokrągłą częścią skierowaną w stronę rufy platformę 61 oklejoną barierką 62. Przerwa dla trapu powinna wypaść po lewej burcie. Gotowe stanowisko naklejamy krótszymi wspomnikami na części 51, a dłuższymi do bocznej ściany części 49.

63-66 Trapy. Trapy 63 łączą z obu stron wystającą od strony rufy część pokładu 27 z wewnętrznymi krawędziami części 24, trapy 64 łączą części 24 z pokładem 19, jeden trap 65 łączy pokład 17 z pomostem 57, drugi pokład 17 z pokładem 19, dosunięty do części 53 trap 66 łączy pomost 57 ze stanowiskiem kompasowym 61.

67-70 Kominy. Elementy 67 skleamy w cylindry. Paski 68 wklejamy od wewnątrz na równi z górną krawędzią komina w części przedniej. Następnie również od wewnątrz przyklejamy paski 69 tak by część pokolorowana na czarno była w jednakowej wysokości od krawędzi części 67. Okapy 70 skleamy i po wycięciu otworów nasuwamy na części 69 by znalazły się w odległości 1/2 mm od krawędzi części 67. Gotowe kominy naklejamy na podstawach 47.

71-77 Działa 105 mm. Lufę działa wykonujemy skleając elementy 71, 72 w rurki i wklejając element 71 w element 72. Można także wykonać lufę działa z patyczka (wzór A1). Element 73 skleamy i lufę przyklejamy do prostokątnej części środkowej. Lufy mogą zmieniać kąt podniesienia. W osłony 74, po wycięciu otworu pod lufę, wklejamy lawety 73. Od spodu przyklejamy trzy krążki 75 i krążki 76. Paskiem 77 oklejamy pozostałe trzy krążki 75 i przyklejamy od spodu do krążków 76. Baterie umieszczamy ciasno obrotowo w otworach części 17 i 44.

78-87 Nawiewniki. Nawiewnik typu „helm rycerski” 78 skleamy w kształcie połowy pierścienia i naklejamy na sklejoną w rurkę element 79. Gotowy nawiewnik 79 naklejamy na części 49 od strony rufy. Nawiewnik 80, 81 skleamy i naklejamy na części 49 od strony dziobu, a nawiewnik 82, 83 na części 19 za częścią 48. Dwa wyższe nawiewniki 84, 85 naklejamy na części 17, a dwa niższe na części 44. Dziewięć małych nawiewników 86, 87 naklejamy: 7 na części 44, 1 na części 19, 1 na części 17.

88-90 Świetliki. Świetlik 88 naklejamy na części 17, a świetliki 89, 90 na części 19.

91 Działka 37 mm. Osiem działek wykonanych z patyczka (wzór A2) oklejamy elementami 91 i naklejamy: 6 na części 27 i 2 na części 17.

92-101 Kuter parowy. Kadłub 92 skleamy wklejając w część dziobową sklejkę 93. W wyciętym w pokładzie otworze wklejamy element 94 oklejając go paskiem 95 (kolorem do wewnątrz) i paskiem 96 z zewnątrz. Na pokładzie przyklejamy element 97. Na kominie 98 naklejamy krążki 99 i komin naklejamy na części 97. Od spodu elementu 92 przyklejamy w części rufowej kil 100, a na rufie ster 101.

102-104 Duża szalupa. Element 102 skleamy w jedną całość, od spodu przyklejamy kil 103, a na rufie ster 104.

105, 106 Dwie średnie szalupy. Skleamy je jak poprzednio.

107, 108 Mała szalupa. Skleamy ją jak poprzednio.

109, 110 Welbot. Kadłub 109 skleamy. Od strony niezaokrąglonej rufy przyklejamy ster 110.

111-116 Żurawiki. Krótsze żurawiki 111 przyklejamy do burt 21, dłuższe żurawiki 112 dwa do prawej burty 22, a jeden do lewej burty 22 i do burty 21. Żurawiki 113 do lewej burty 22 za żurawikami 112. Żurawiki 114 przyklejamy na części 17 po lewej burcie. Na końcach żurawików 111, 112, 113 przyklejamy zagięte sklejkami paski 115, a na końcach żurawików 114 paski 116. Do sklejek pasków przyklejamy: do żurawików 111 kuter parowy 92 po prawej, a dużą szalupę 102 po lewej burcie, do żurawików 112 średnią szalupę 105 po prawej, a welbot 109 po lewej burcie, do żurawików 113 średnią szalupę 105, a do żurawików 114 małą szalupę 107.

117-123 Kluzy i kotwice. Kluzy pokładu dziobowego 117 naklejamy na części 44, a kluzy burtowe na burtach 20 LR. Kotwice 119 przyklejamy w kluzach dziobowych, a jedną na części 44 po prawej burcie łapani w stronę rufy. Kotwicę 120 przyklejamy na części 17 w miejscu zaznaczonym kreską. Łańcuchy kotwiczne 121 przyklejamy na części 14. Paski 122 skleamy w pierścienie, naklejamy na nich krążki 123 i gotowe kabestany naklejamy na częściach 121.

124-126 Elementy 124 skleamy w rurki, naklejamy na części 125, a od góry przyklejamy drugi element 125 i na nim krążek 126. Gotowy element naklejamy na części 44.

127-131 Reflektor. Podstawę reflektora 127 skleamy i naklejamy na części 39. Element 128 skleamy w rurkę, w części przedniej przyklejamy krążki 129, w tylnej krążki 130. Podstawę 131 zaginamy, wklejamy w nią część 128 i reflektor naklejamy na podstawie 127.

132, 133 Pacholki. Elementy 132 skleamy w krótkie rurki i naklejamy po dwa na paski 133. Gotowe pacholki naklejamy na części 17.

134, 135 Podwójne kolo sterowe. Krążki 134 skleamy, podstawę 135 zaginamy i z zewnątrz przyklejamy kola 134. Całość naklejamy na części 17.

136 Falochron. Przyklejamy go na części 44 nadając mu uprzednio odpowiedni kształt zgodny z zaznaczoną linią.

137, 138 Kompas. Element 137 skleamy w stożek, na nim naklejamy nieco ukośnie krążki 138 i kompas naklejamy na częściach 17 i 61.

139-141 Maszty z bocianimi gniazdami. Maszt przedni wykonujemy z patyczka (wzór M1), reję (wzór M2) oklejamy paskiem 139 i nasuwamy na maszt. W górnej części masztu, w zaznaczonych na planie miejscach oklejamy go paskami 140. Od dołu nasuwamy bocianie gniazdo 141 i gotowy maszt przedni umieszczamy w otworze części 44 kierując go bocianim gniazdem do tyłu. Maszt tylny (wzór M3) oklejamy podobnie paskiem 140, nasuwamy bocianie gniazdo 141 i maszt umieszczamy w otworze części 18 w podobny sposób. Na rufie umieszczamy drzewce flagowe M4, a na dziobie drzewce M5.

142 Trapy główne. Przyklejamy je do burt 20 LR w miejscach gdzie w nadburciu zaznaczone są furty.

143, 144 Ozłoby dziobu i rufy. Element 143 przyklejamy na dziobie części 20 LR, a element 144 na rufie części 22 LR.

Uwaga! Dla upiększenia modelu można wykonać olinowanie i powiesić banderę i proporzec.

Torpedowiec S 67

1, 2 Podstawa i wzdłużne usztywnienie kadłuba. Element 1 wycinamy. Część 2 po wycięciu zaznaczonych otworów skleamy w pudełko. Gotowy element 2 naklejamy na części 1.

3, 4 Pokład. Po wycięciu zaznaczonych otworów, części zewnętrzne rozcinamy i zaginamy je półokrągło z wyjątkiem części dziobowej i rufowej gdzie zaginamy tylko sklejkę w dół. Od wewnątrz wklejamy w pobliżu krawędzi zewnętrznej paski 4. Gotowy element naklejamy na części 2.

5, 6 Burty. Po zagięciu burt w części rufowej, wklejamy w oznaczonym miejscu sklejkę 6, a następnie burty przyklejamy dosklejkę podstawy, pokładu i dziobowych i rufowych sklejek części 2.

7-10 Stanowiska bojowe. Element 7 skleamy i naklejamy w części dziobowej na części 3 skierowując go miejscem sklejenia boków w stronę rufy. Element 8 skleamy podobnie skierowując go miejscem sklejenia w stronę dziobu. Na części 7 naklejamy element 9, a na części 8 element 10.

11-14 Ukośna nadbudowa dziobu. Z boków elementu 11 przyklejamy elementy 12, które zaginamy półokrągło. W oznaczonym miejscu wklejamy od wewnątrz żeberko 13 i gotowy element naklejamy na części 3, dosuwając go do stanowiska 7. Z boków przyklejamy podesty 14.

15-18 Komin. Element 15 skleamy w lekko spłaszczony cylinder. Od góry naklejamy z zewnątrz pasek 16, a z przodu i z tyłu przewody 17, 18. Gotowy komin naklejamy na części 3.

19, 20 Świetliki maszynowni. Elementy skleamy i naklejamy na części 3 dosuwając je do siebie.

21 Platforma obsługi działka. Przyklejamy ją z boku części 8 od strony dziobu w miejscu zaznaczonym kreską.

22 Nawiewniki. Elementy skleamy i naklejamy na części 3.

23, 24 Działka 50 mm. Lufę działka (wzór A1) wykonujemy z patyczka i wklejamy w podstawę 23 i naklejamy na krążkach 24. Gotowe działko naklejamy na części 10.

25-30 Wyrzutnie torped 450 mm. Elementy 25 skleamy w rurki, z tyłu przyklejamy krążki 26. Podstawy wyrzutni 27 przyklejamy, zaginając ich boki do góry, w miejscach zaznaczonych na elementach 25 kreskami i naklejamy na krążki 28. Od spodów krążków 28 przyklejamy oklejone paskami 29 krążki 30. Wyrzutnie umieszczamy ciasno obrotowo w otworach części 3. Wyrzutnia dziobowa skierowana jest w stronę dziobu, a rufowa w stronę rufy.

31, 32 Łódź. Łódź skleamy i przyklejamy burcią, dnem na zewnątrz za pomocą zagiętej sklejkę 32 przy lewej burcie części 3.

33 Cztery świetliki. Elementy po sklejeniu i rozcięciu naklejamy na części 3.

34 Pacholki. Elementy po sklejeniu i wycięciu naklejamy w miejscach zaznaczonych kreskami na części 3.

35, 36 Kotwica. Przyklejamy ją na części 12 przy lewej burcie, łapani w stronę rufy, w miejscu zaznaczonym kreską. Na części 11 przyklejamy żurawik kotwiczny 36.

37, 38 Kompas. Element 37 skleamy w stożek, na nim naklejamy nieco ukośnie krążki 38 i kompas naklejamy na części 3.

39, 40 Duży pacholek. Element 39 skleamy w krótką rurkę, z góry naklejamy krążek 40 i pacholek przyklejamy, dostosowując jego położenie do ukośnej części 11.

41, 42 Maszt. Maszt wykonujemy z patyczka (wzór M1), od góry nasuwamy element 41, przyklejamy do niego ukośnie od strony dziobu bom (wzór B1), a następnie nasuwamy element 42 i przyklejamy ukośnie reję M2, a nad nią prostopadłe reję M3. Maszt umieszczamy w otworze części 3. Na rufie umieszczamy drzewce flagowe M4.

F1

F2

F3

Projekty modeli: Andrzej Samek,
Projekt okładki: Adam Werka
© Copyright 1995 by Wydawnictwo JSC

ISBN 83-86732-10-5

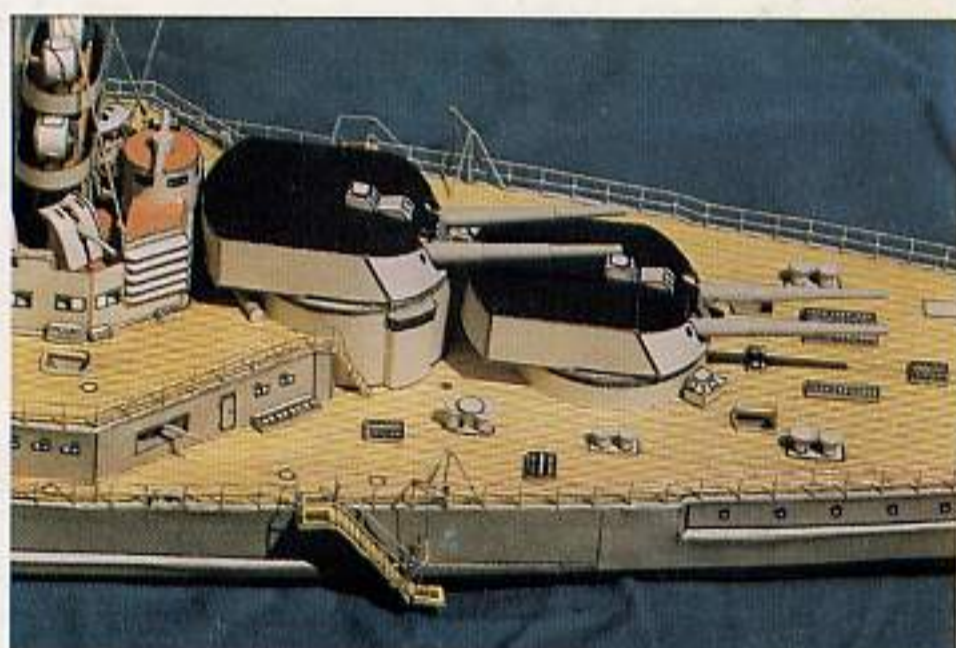
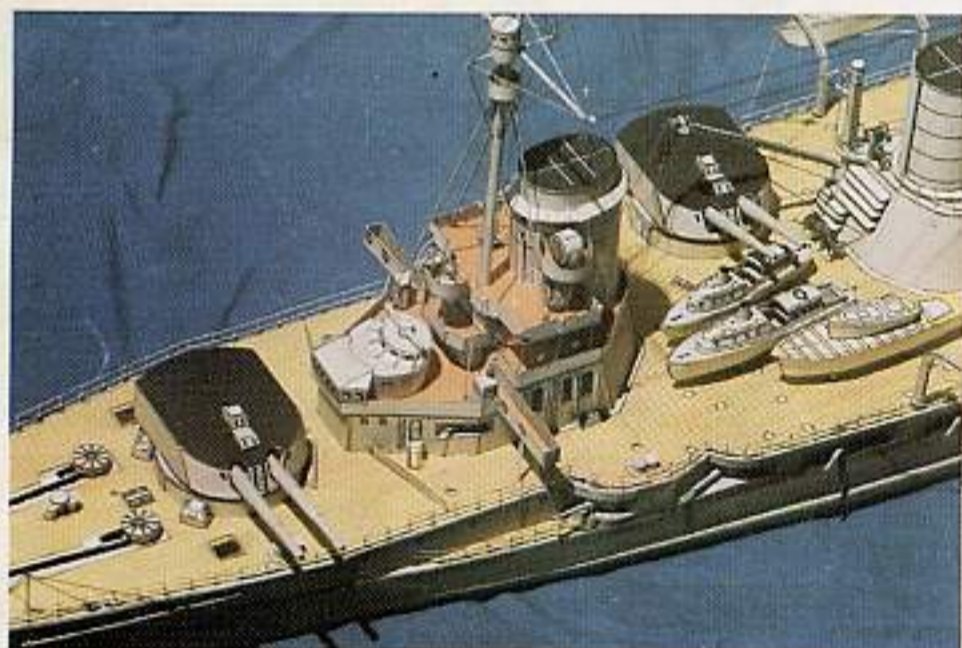
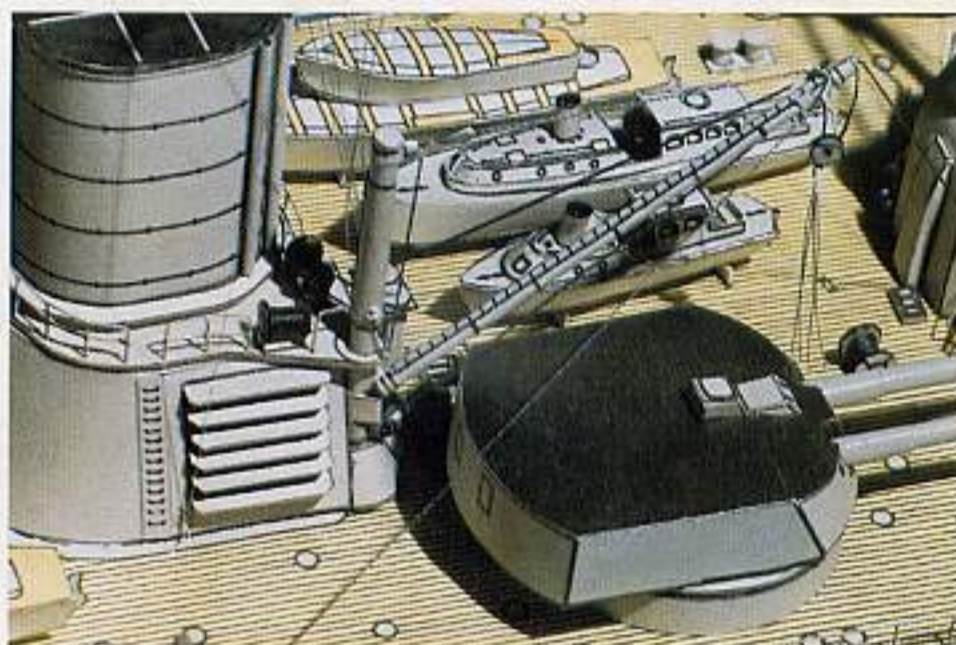
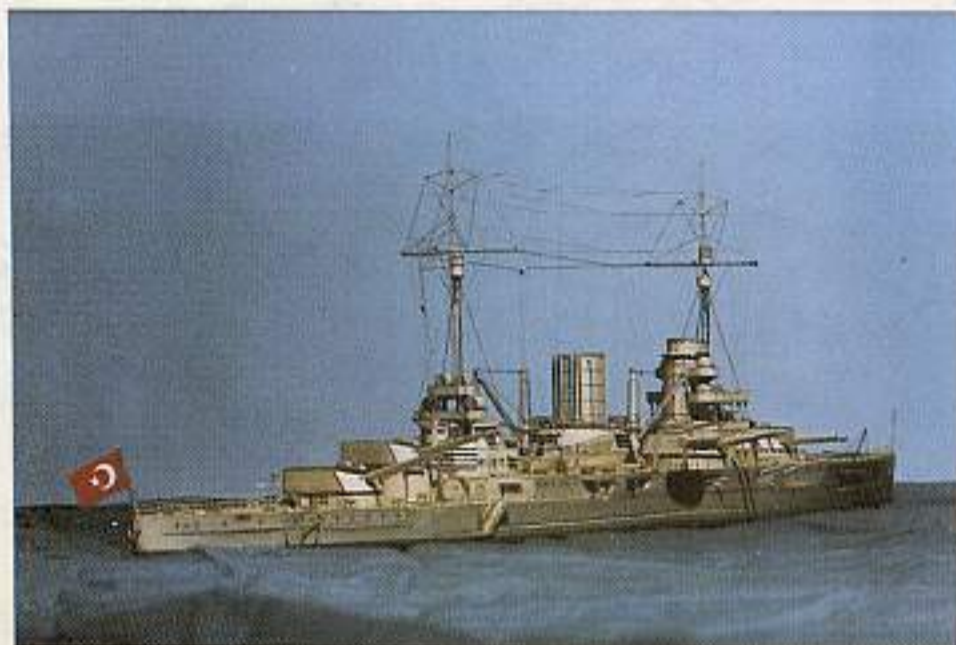
WYDAWNICTWO JSC prowadzi sprzedaż wysyłkową
kartonowych modeli okrętów i statków:

Zamówienia prosimy kierować na adres:

Wydawnictwo JSC

skr. poczt. 20

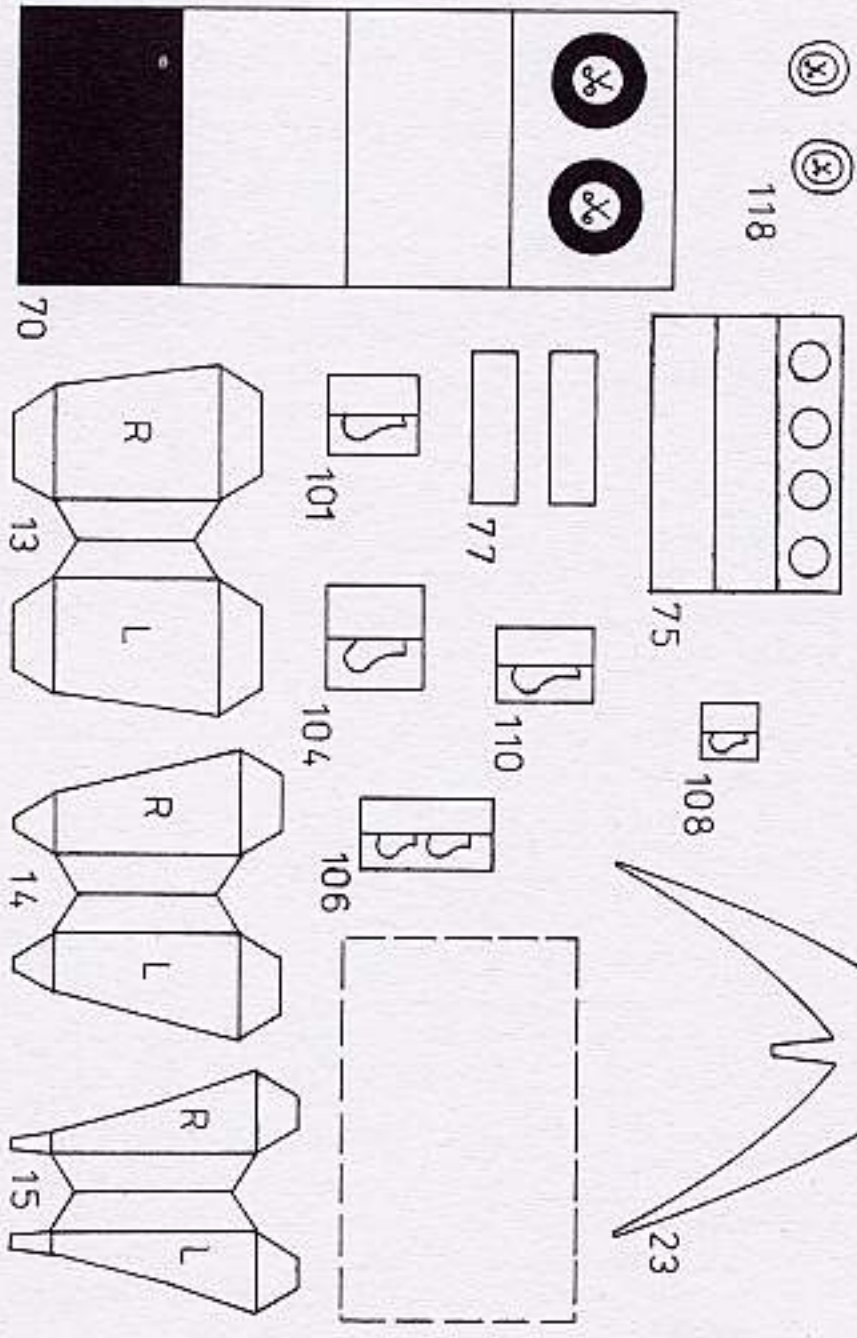
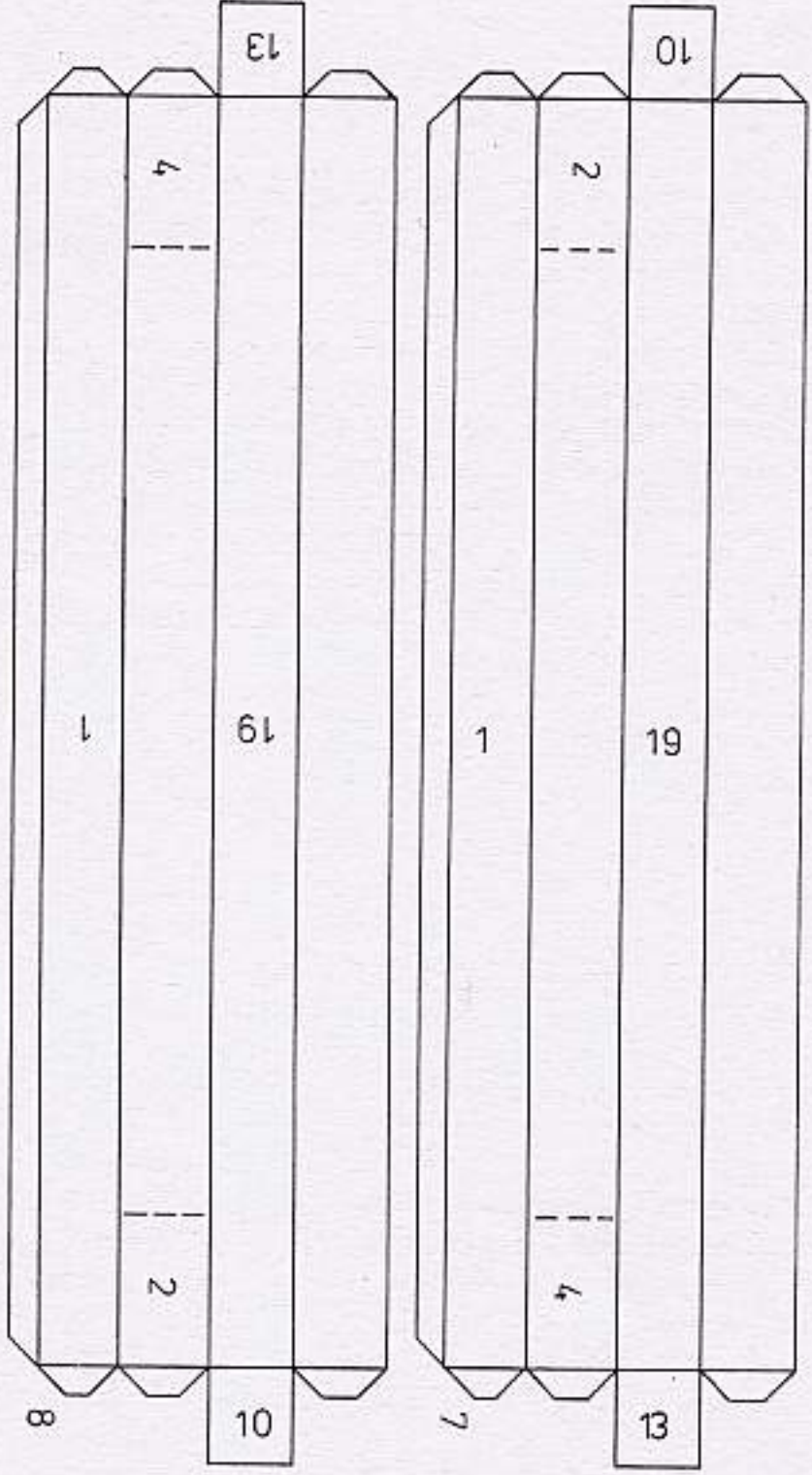
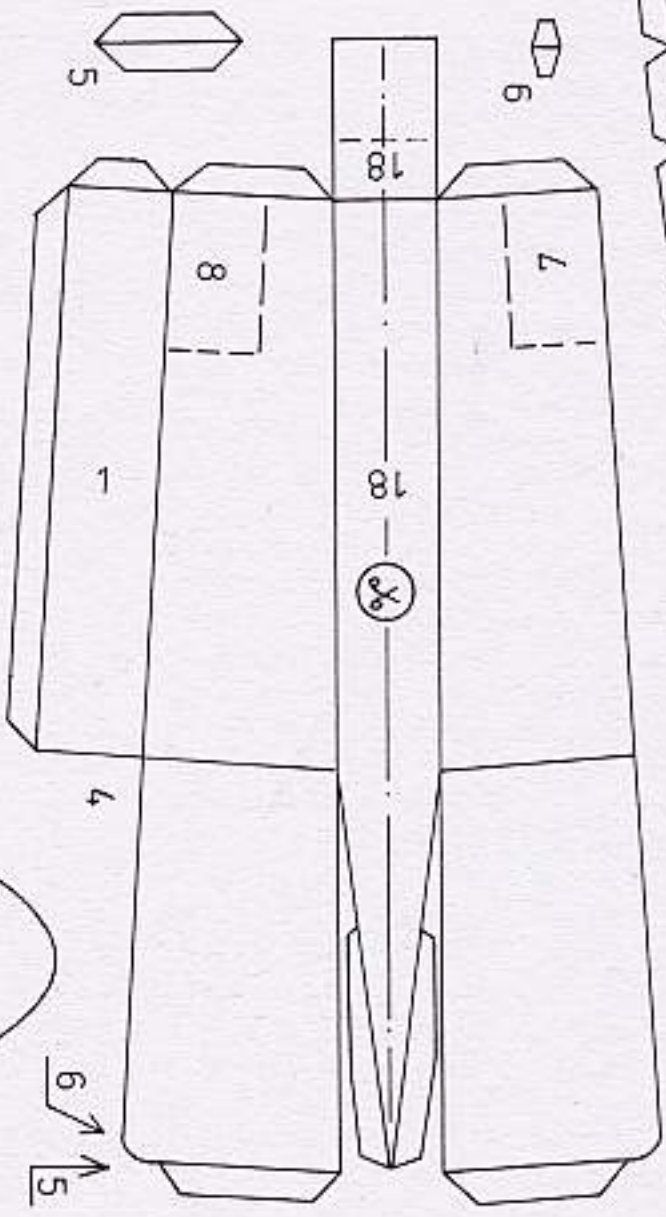
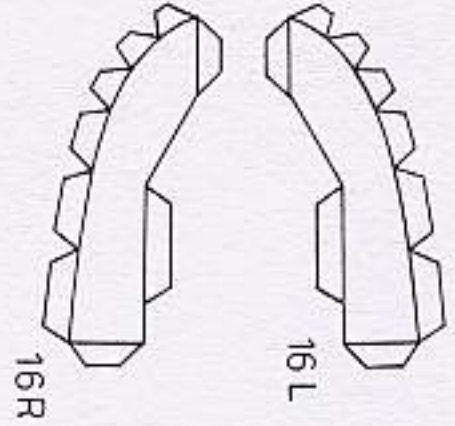
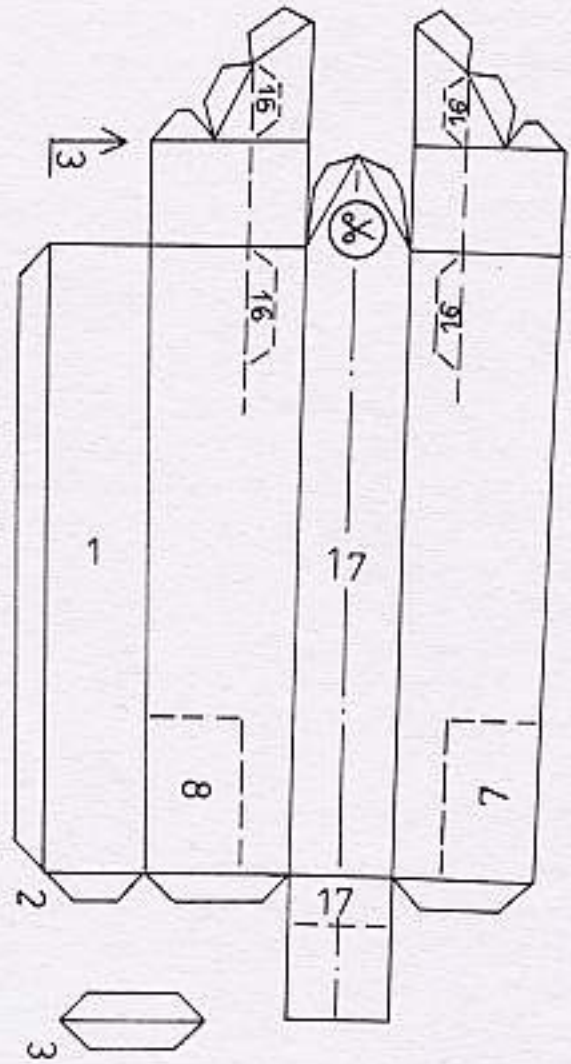
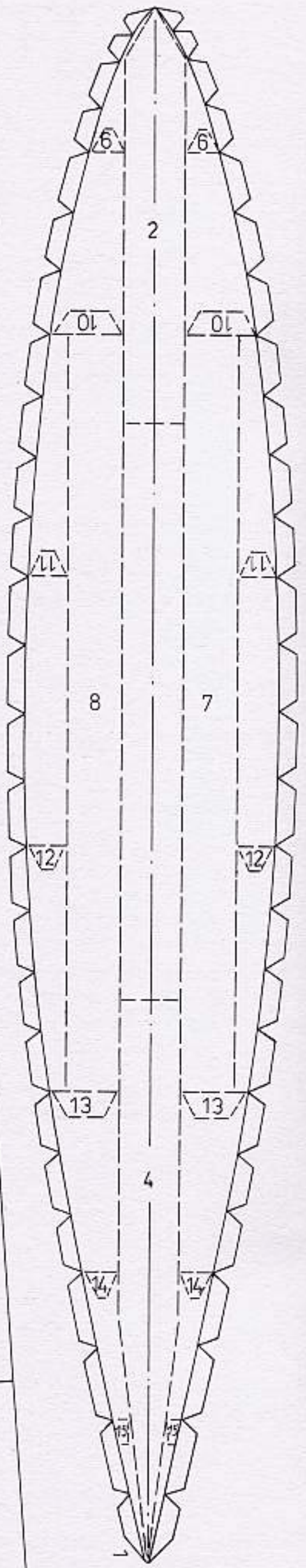
80-305 GDAŃSK 5 Oliwa

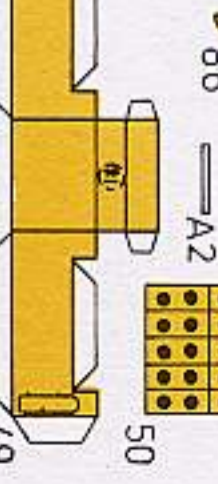
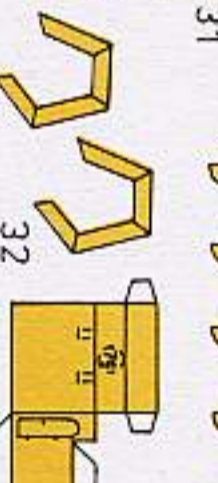
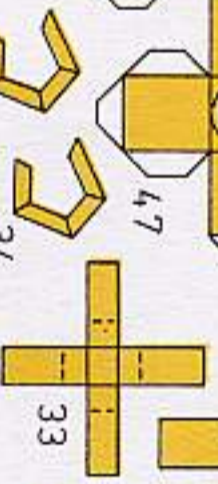
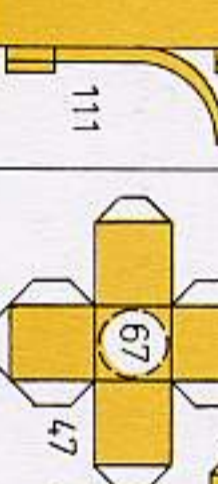
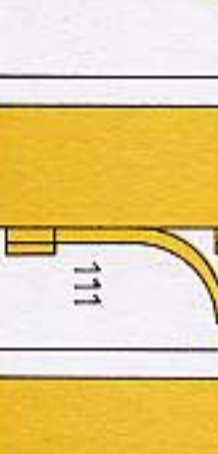
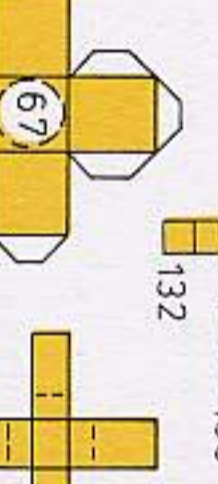
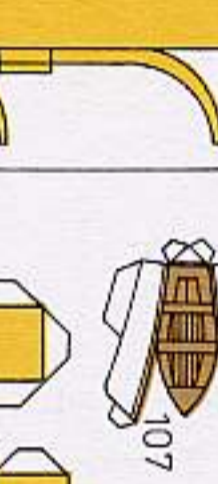
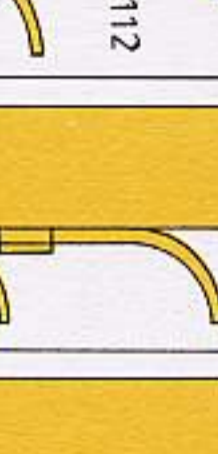
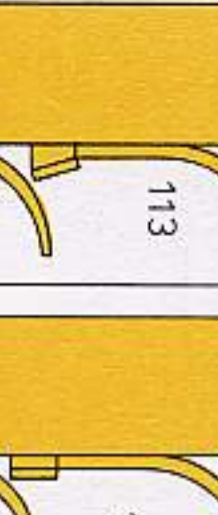
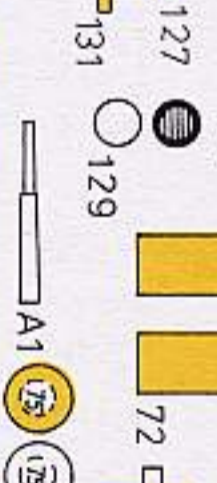
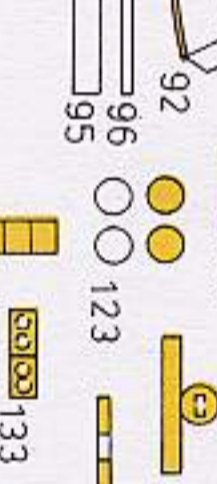
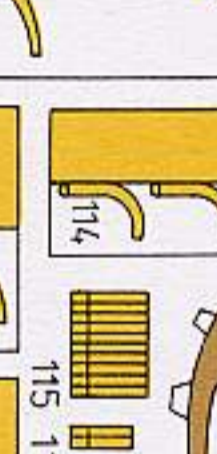
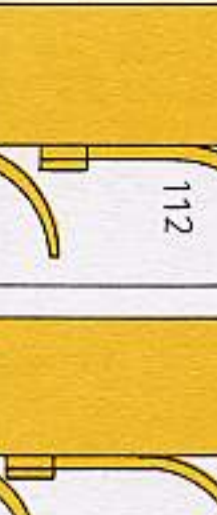
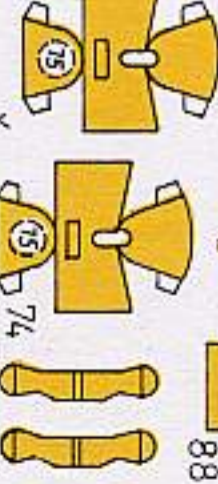
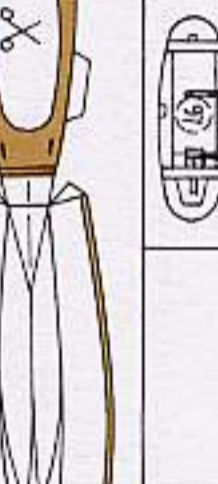
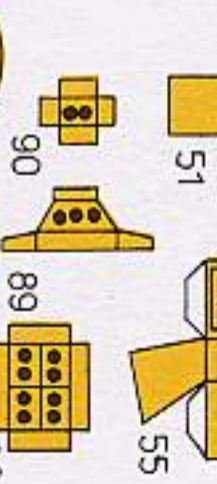
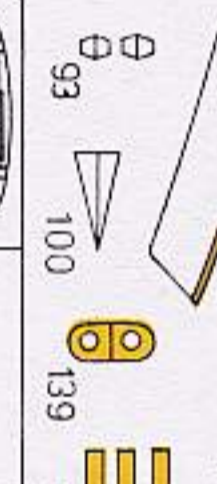
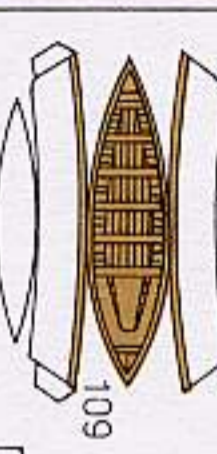
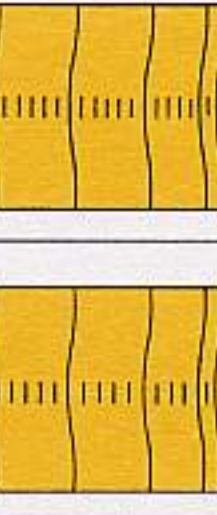
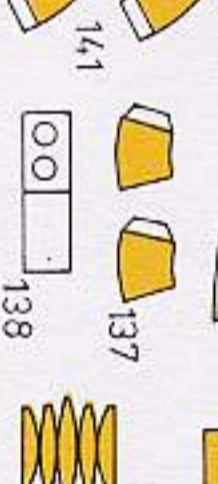
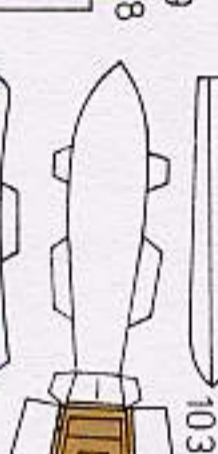
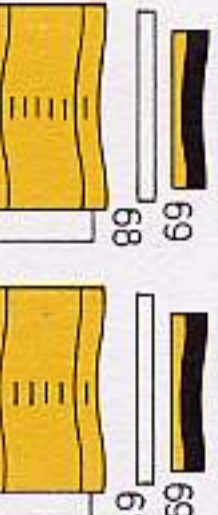
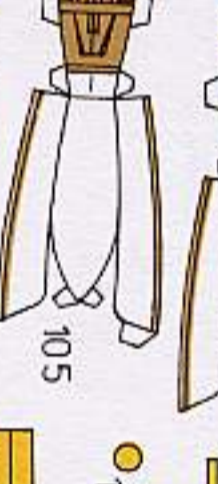
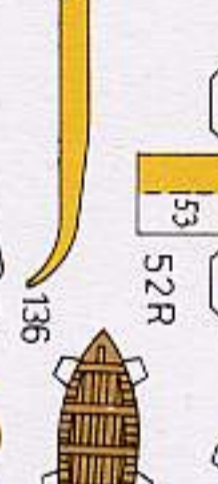
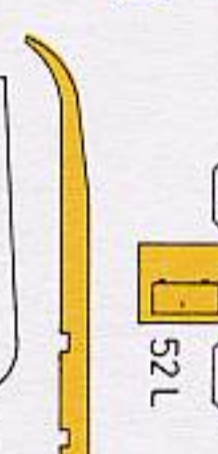
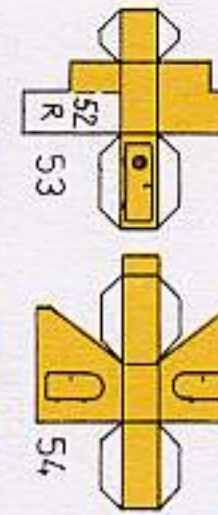
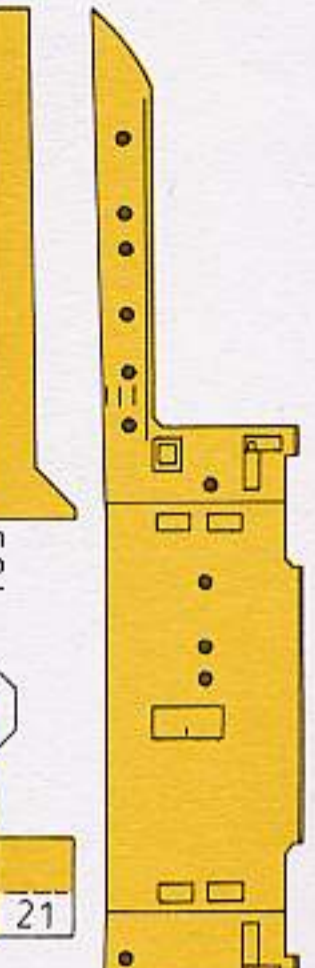
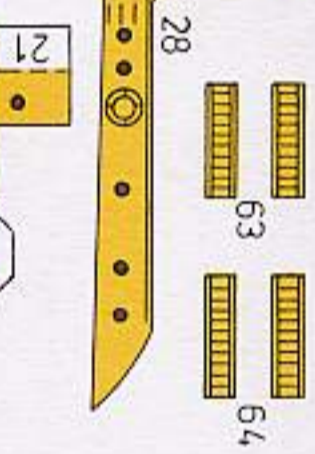
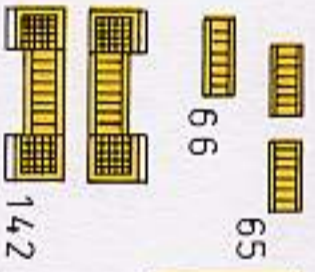
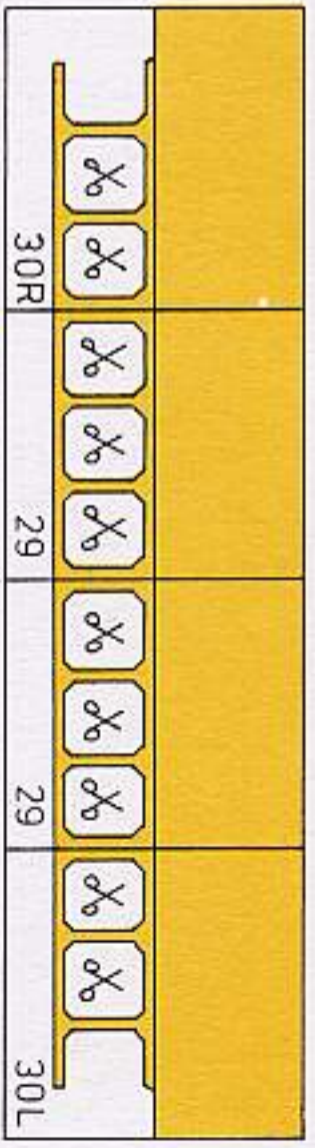
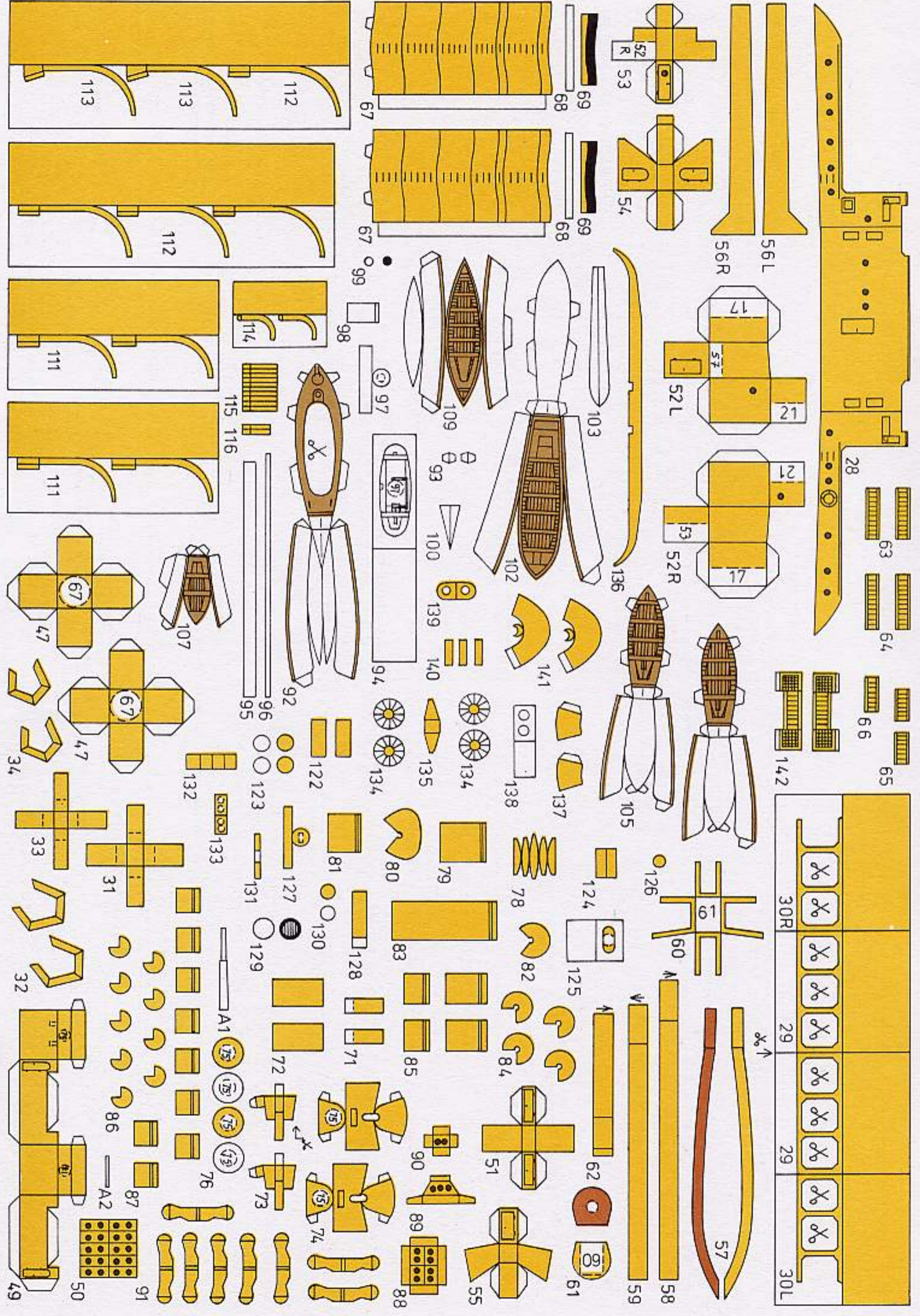

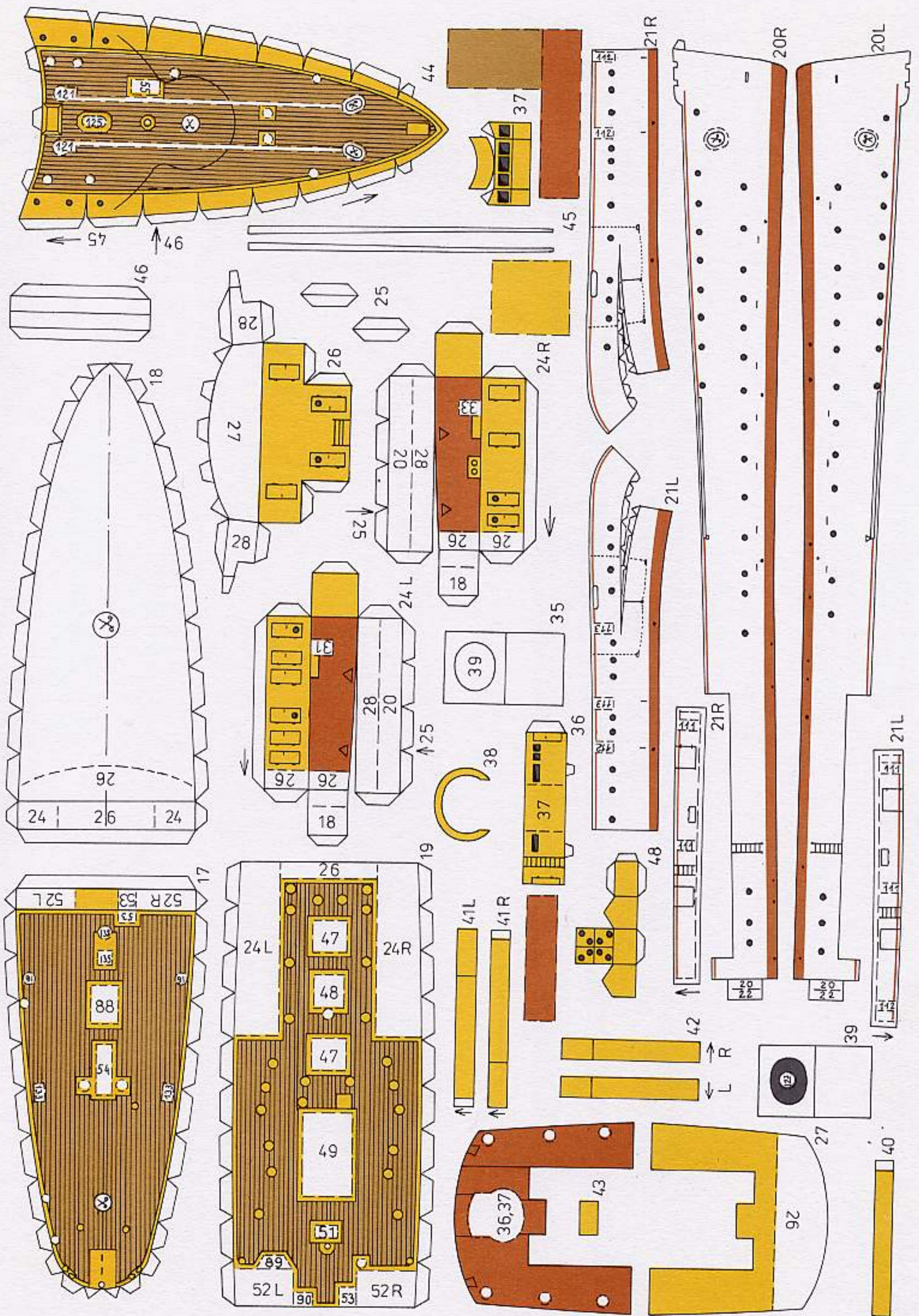
JSC 251. niemiecki wielki krążownik GOEBEN

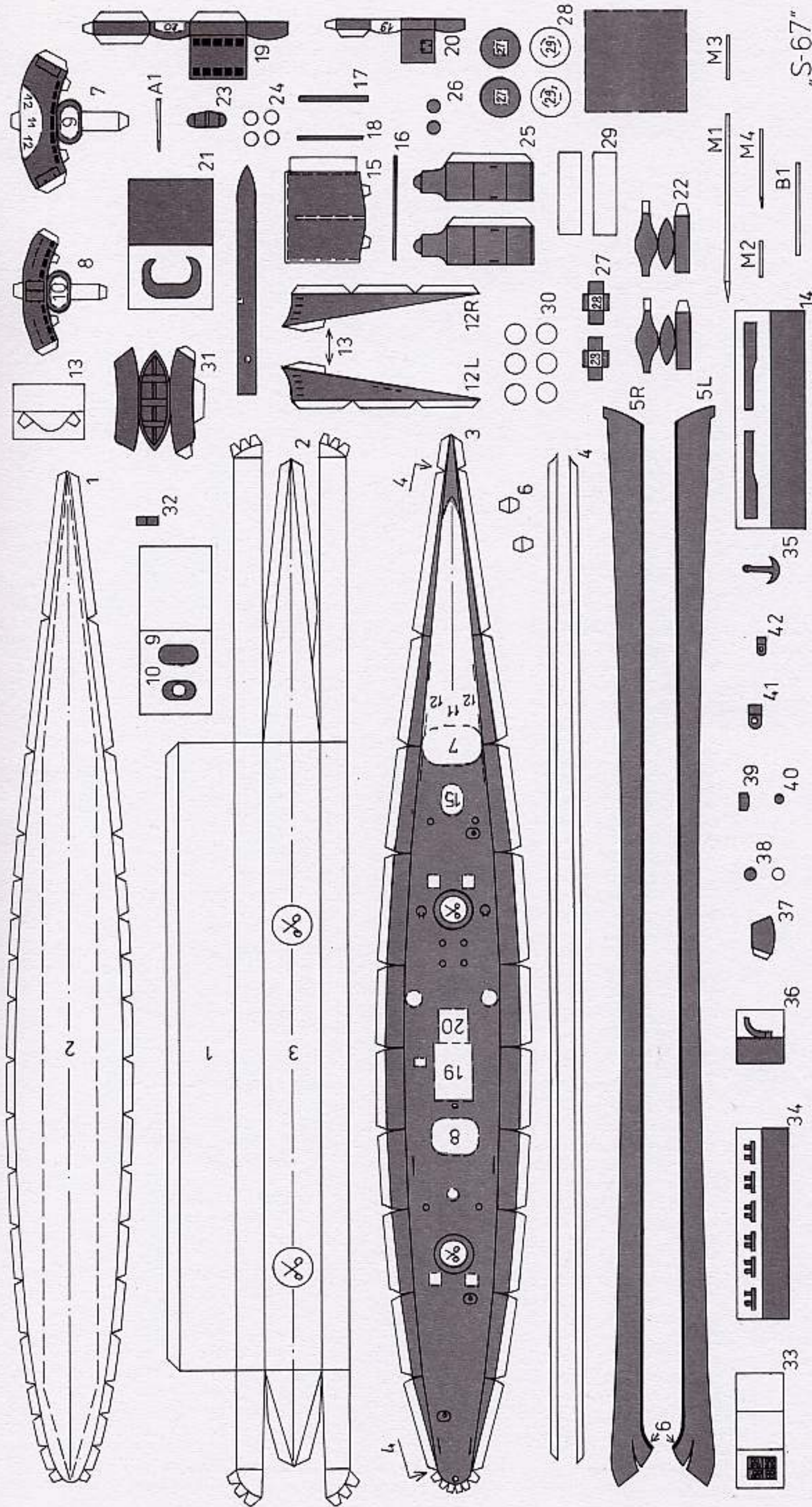
JSC 17. japoński pancernik MIKASA

141 → M2 → 139 → 141 → M1 → 139 →

→ M4 →

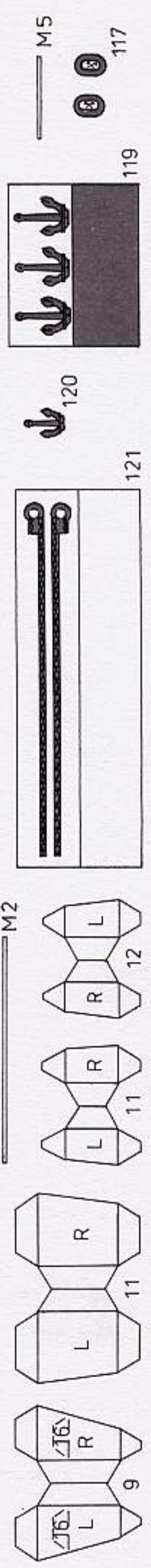
→ M3 →

→ M4 →

→ B1 →

→ "S-67"

"PANTHER"

M5

117

119

120

121